



Pedres a l'ànima

Les pedres marcades que es troben en la restauració de l'ermita de Santa Llúcia de Morella a finals del segle passat representen un maldecap per al que dirigeix les obres, el jove Pau Abril. No només s'haurà d'enfrontar a uns senyals que semblen profètics, sinó que es trobarà amb les restes d'un cos assassinat als voltants del 1350 pel famós constructor d'esglésies Domènec Prunyonosa, sense cap causa aparent. Els signes onírics i senyals esotèrics que van formant la narració, totalment inexplicables, acaben generant unes ferides profundes en l'ànima del restaurador.

La novel·la s'inicia amb una mena d'avís del mateix Pau Abril, que assenyala al lector els riscos de llegir-la, ja que es tracta de divulgar "uns fets normals en aparença, però

amb aspectes secrets que una gent determinada està interessada a ocultar". El narrador es veu obligat a fer pública la història "per garantir la seva seguretat".

Els fets que explica Abril es van intercalant en dues èpoques. Per una banda, a mitjan segle XIV, amb la construcció de l'ermita, i del 1999 al 2003, amb la restauració del mateix edifici en estat ruïnós. La trama actual és la més complexa perquè les marques trobades a les pedres obliguen el restaurador a investigar altres esglésies de la rodalia. Uns edificis bastits en la mateixa època per Prunyonosa també tenen senyals misteriosos que s'hauran d'investigar a la Provença francesa, mentre que les restes humanes trobades requeriran un estudi profund dels científics.

El joc novel·lístic en l'època actual disposa d'un òptim repartiment humà. El narrador, novell en la professió i amb un fracàs sentimental recent, es troba ben protegit i aconsellat pel vell Valerià, un pou de sapiència de tots els misteris de Morella i la seva comarca, que l'ajudaran a entendre els costums i les peculiaritats dels seus ciutadans. Però les incògnites agafaran empena amb la presència constant i desinteressada en la restauració dels professors de la Universitat de Tolosa Pierre Maury i Sophie Delpoux. Un reguitzell de càrrecs polítics i tècnics de les institucions valencianes també hi ficaran cullerada. Un fet que permet comprendre la misèria humana i política dels dirigents que han regit al País Valencià en les darreres legislatures.

Beneficis engrescadors

Si bé la trama, enrevessada de fets reals i fantasiosos, genera un interès creixent en la lectura del llibre, la cura en el llenguatge hi afegeix beneficis engrescadors. Són impagables les opinions del vell Valerià, amb unes paraules i formes dialectals de Morella encara en ús i prou enriquidores. Com també escauen les maneres d'expressar-se en el seu català après dels dos professors provençals. Sense deixar de banda el llenguatge dels protagonistes de la baixa edat mitjana, voluntàriament arcaic, però encara ben entenedor.

Novel·la històrica atractiva, amb fets esotèrics que capgiren la trama narrativa i malsons que emboliquen els misteris sorgits, barrejats amb una història sentimental atractiva, a més de profundes conviccions religioses que remouen consciències. I el llenguatge com a cirereta que corona amb solidesa el conjunt literari. Un llibre per fer conèixer més profundament un autor de Castelló de la Plana, amb quatre novel·les i un llibre de contes publicats, però poc prodigat a casa nostra. *

Gravat que mostra una antiga batalla a l'entorn de l'ermita de Santa Llúcia de Morella ARXIU



PEDRES MARCADES
Joan Andrés Sorribes

Editorial: Bromera Alzira, 2015
Pàgines: 320
Preu: 13,95 euros

NARRATIVA ÒSCAR MONTFERRER

Més de verins que de pistoles

Noves dames del crim és el segon projecte que l'Anna Maria Villalonga du a les llibreries amb l'objectiu confessat de "reivindicar la narrativa breu" i per situar autores catalanes en la galàxia de la novel·la negra, un gènere les exigències del qual, en aquest cas, semblen satisfetes amb l'única condició que hi hagi un mort –o més d'un– pel mig.

En aquest fet sí que coincideixen les tretze autores, que trenen trames de característiques força diferents, tot i que els verins sembla que són les armes d'elecció amb més protagonisme en detriment de

les sofertes pistoles amb canons fumejants de tota la vida. Qui vulgui fer lectures del fet, endavant.

Noves dames del crim té els avantatges i els inconvenients dels reculls que emparenten autors –autores, en aquest cas– de personalitats diferents. Ha de ser la predilecció de qui llegeix la que dicti sentència sobre la manera de fer de cadascuna d'elles i la que estableixi si s'estima més una narrativa travada, com ara la que trobarà al *Maestoso, rallentando*, d'Anna Moner, o les pinzellades expressionistes de l'*Exòtika*, d'Isabel Franc, dos relats que, en anar se-

guits, constitueixen un bon exemple de la disparitat que anima aquest recull.

Cal entomar la lectura amb un cert distanciament per permetre, precisament, que el relat que atrapa l'atenció obri la porta a l'afany, a l'interès, al gaudi i, si l'experiència ha estat grata, a la persecució d'altres títols de l'autora que, amb poques pàgines, ha estat capaç d'esperonar aquella ànsia devoradora que, al final, acaba sent l'única prova real que allò que es té entre mans bateja amb força malgrat la condició d'inert fàcilment atribuïble a un plec de fulls plens de negre sobre blanc. *



NOVES DAMES DEL CRIM

Diverses autores
Curadora: Anna Maria Villalonga
Editorial: Llibres del Delicte Barcelona, 2015
Pàgines: 211
Preu: 14,95 euros